

—Miroslav Vasilj ♦ Marija Bago—

Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru

miroslav.vasilj@ff.sum.ba – marija.bago@ff.sum.ba

Prethodno priopćenje

UDK: 316.774:050-055(497.5)(497.6)

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA U BOSANSKOHERCEGOVAČKIM I HRVATSKIM DNEVNIM NOVINAMA

Sažetak

Cilj je rada istražiti frekventnost portreta kao novinarskoga žanra u bosanskohercegovačkim i hrvatskim dnevnim novinama. Riječ je o obliku temeljenu na čovjekovu životu i djelu, a pripada skupini narativnih žanrova. U središtu pozornosti je predstavljanje osobe od djetinjstva, školovanja, studiranja, poslovne karijere, hobija do obiteljskoga života, no bitno je u kojoj se mjeri iznose određeni detalji iz života osobe o kojoj novinar piše. Portretiraju se ljudi koji se po nečemu ističu i privlače pozornost publike. Iako je portretiranje moguće i kroz druge žanrove, poput intervjua, feljtona ili eseja, kod portreta je takav postupak dominirajući zbog čega je izabran baš taj žanr. U prvome dijelu rada iznosi se teorijski okvir od elementa personalizacije, teorije i klasifikacije novinarskih žanrova te strukture portretiranja. Drugi dio rada odnosi se na raspravu o rezultatima istraživanja apsolutne i relativne zastupljenosti portreta u novinama ukupno, pojedinačno po analiziranim novinama te u novinskim rubrikama. Istraživanje je temeljeno na uzorku od četiriju dnevnih novina iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske: *Večernji list* za BiH – Mostar, *Dnevni avaz* – Sarajevo, *Jutarnji list* – Zagreb i *24sata* – Zagreb. Analizirano je po sedam brojeva tjedno svakih od navedenih novina u razdoblju od mjesec dana. Uzorak se temelji na 2.669 tekstova. Rezultati pokazuju izrazito nisku frekventnost portretiranja u analiziranim dnevnim novinama.

Ključne riječi: element personalizacije; element istaknutosti; teorija novinarskih žanrova; portret kao žanr; dnevne novine

THE FREQUENCY OF PORTRAIT AS A JOURNALISTIC GENRE FOCUSED ON AN INDIVIDUAL IN BOSNIAN-HERZEGOVINIAN AND CROATIAN DAILY NEWSPAPERS

Abstract

The aim of the paper is to investigate the frequency of the journalistic genre portrait in Bosnian-Herzegovinian and Croatian daily newspapers. It is about a form based on the life and work of an individual, and it belongs to the group of narrative genres. The focus is placed on presenting the individual, their childhood, schooling, studying, business career, hobbies and family life, but it is important to which extent are the details from the life of the individual that is written about revealed. Portraits are written about people which stand out and which draw certain attention in the public. Although portraying is possible through other genres such as interviews, features or essays, such a procedure is dominant in portrait and therefore it was chosen here. The first part of the paper brings the theoretical framework of personalization elements, theories and journalistic genres classification and portrait genre structure. The second part relates to the discussion about the research results of absolute and relative representation of portrait in newspapers totally, individually through analyzed newspapers and in news sections. The research is based on four newspapers in Bosnia and Herzegovina and Croatia: Večernji list BiH – Mostar, Dnevni avaz – Sarajevo, Jutarnji list – Zagreb, 24sata – Zagreb. Seven issues a week over one-month period have been analyzed. The sample is based on 2669 texts. The results show an extremely low frequency of portrait genre in the analyzed daily newspaper.

Keywords: personalization element; eminence element; journalism genres theory; portrait genre; daily newspaper

Uvod

Može li zaista informacija o vjeverici koja umire pred kućnim vratima biti važnija od informacije o umirućima u Africi, kako je to jednom prigodom kazao osnivač Facebooka Mark Zuckerberg? Ova izjava pokazuje koliko se današnji svijet medija promijenio te da čovjek i kada za to postoji istinska potreba često nije u središtu medijske pozornosti, poglavito ako je i zemljopisno i psihološki daleko od publike. Posebno je to na vidjelo izašlo u eri novih medija, iako takvih pojava ima i u tradicionalnim medijima. Nekada je odabir informacija i njihova interpretacija bila isključivo u rukama novinara. Temelj-

ni zadatak novih medija u današnjoj *selfie* kulturi jest ustanoviti tko ste, što vas zanima, što volite i s kime se „družite“ na internetu. Istodobno društvene mreže kreiraju nove modele diseminacije i konzumiranja informacija i mišljenja. Kakva je onda uloga tradicionalnih medija, a posebice novina u takvu okružju? Dnevne novine, i to one analitičke,¹ mogu iskoristiti prednosti koje taj medij ima u odnosu na ostale kao što su vjerodostojnost, analitičnost, preglednost, praćenje događaja s vremenske distance... Urednicima i novinarima u takvu uređivačkome konceptu mogu pomoći i elementi iz teorije selekcije vijesti, ali i poznavanje dominirajućih postupaka² novinarskih žanrova.

1. Personalizacija i istaknutost u teoriji selekcije

Što objaviti, a što izostaviti u medijima? Koliku pozornost posvetiti određenom događaju? Tim pitanjima bavi se teorija selekcije. „Način (metoda) na koji se radi primarna selekcija događaja jest ključno pitanje komunikologije masovnih medija i polazište u svim razmatranjima metodologije novinarske spoznaje stvarnosti.“³ Prema Herbertu J. Gansu selekcija je zatvoren kružni proces u kojem sudjeluju: izvor vijesti, novinar i primatelj.⁴ Europsku tradiciju teorije selekcije šezdesetih je godina prošloga stoljeća postavio Einar

¹ Novine se prema sadržaju mogu dijeliti na analitičke, tabloide i polutabloide. Analitičke novine većinom se bave temama iz unutarnje i vanjske politike, gospodarstvom, znanosti i kulturom, dakle sadržajima koji se označavaju kao tradicionalne novinske rubrike. Stil pisanja odlikuje se ozbiljnim pristupom. Teme se obrađuju kroz složenije žanrove. Čitaju ih obrazovaniji i oni koji donose odluke. Drže do točnosti i sveobuhvatnosti informacija. Neki od istaknutijih analitičkih dnevnih novina u Europi su francuski *Le Monde* i *Le Figaro*, britanski *The Times*, španjolski *El País*, talijanska *La Repubblica* i *Il Corriere della Sera*, njemački *Allgemeine Zeitung*. U Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj ne postoje klasične analitičke novine. S druge strane sadržaj tabloida većinom se odnosi na senzacionalističko izvješćivanje i afere iz svijeta politike, športa, filma, glazbe. Pozornost se posvećuje i portretima poznatih, događajima iz crne kronike... Forma je jednostavnija i sažetija, a stil pisanja lepršaviji... Oprema tekstova je znatno bogatija i dominiraju fotografije i bombastični naslovi. Neki od europskih tabloida su britanski *The Sun*, njemački *Bild*, francuski *Ups*, talijanski *Chi*. Klasični tabloid u Hrvatskoj je *24sata*. Polutabloidi su novine koje kombiniraju značajke analitičkih novina i tabloida. Od tabloida preuzimaju moderan dizajn i opremu, ali istodobno zadržavaju uočljive elemente analitičkih novina poput klasičnog rasporeda rubrika. U Bosni i Hercegovini to su *Večernji list* za BiH, *Dnevni avaz*, *Oslobođenje*, *Dnevni list*, a u Hrvatskoj *Jutarnji list*, *Večernji list*, *Slobodna Dalmacija*...

² Dominirajući postupak - postupak koji u tekstu dominira u odnosu na ostale i koji ih sebi podređuje. Nijedan se žanr ne javlja u čistu obliku. Novinarski žanrovi su fluidni i najčešće se javljaju u hibridnom obliku, a pripadnost određenom žanru određuje se pomoću dominirajućeg postupka.

³ Najil KURTIĆ, *Osnovi pisanja za medije*, Sarajevo, 2009., str. 39.

⁴ Usp. Tena PERIŠIN, *Televizijske vijesti*, Zagreb, 2010., str. 135.

Ostgaard koji je zaključio da na izvješćivanje osobito utječu tri čimbenika: pojednostavljivanje, identifikacija i senzacionalizam. Njegovu teorijsku osnovu nadogradili su Johan Galtung i Marie Holmboe Ruge. Oni su sačinili listu od dvanaest čimbenika na temelju kojih se može odrediti hoće li određen događaj mediji uzeti u obzir. Vinfried Schulz usustavio je tu listu i sveo ju na manji broj čimbenika.⁵

Profilirali su se sljedeći čimbenici: značaj, utjecaj, aktualnost, blizina, neuobičajenost, istaknutost, personalizacija, konflikt i humor. Postoje i drugi kriteriji koji utječu na selekciju temeljeni na kontekstu organiziranja uredništva, na teoriji zrcala ili na snagama koje djeluju izvan uredništva.

No kakva je pozicija čovjeka u medijskom diskursu i navedenoj teoriji? Teorija selekcije događaja objašnjava odgovore čimbenicima personalizacije i istaknutosti.

Personalizacija se odnosi na događaj koji se može prikazati kao posljedica djelovanja konkretnih osoba. Ljudske sudbine znače puno više od pukih brojeva. Stephan Russ-Mohl navodi da apstraktni događaji nisu personalizirani pa ih je teže prenijeti: „Ako je čovjek subjekt ili uzrok (ako je osobno pogođen) jednog događaja i nalazi se u njegovom središtu, tada raste i vrijednost te vijesti, zbog ljudske priče.“⁶

Istaknutost se pak odnosi na javnosti poznate osobe. Publiku više zanimaju tekstovi o poznatim osobama koje se nalaze na određenim pozicijama, o utjecajnim ljudima koji su postigli rezultate u javnim djelatnostima, o športašima, gospodarstvenicima, znanstvenicima, umjetnicima...⁷ Taj se čimbenik naziva i veza s elitnim osobama. No, u medijima se ovaj čimbenik često zlorabi pa su mediji preplavljeni tekstovima o poznatima koji se bave trivijalnim stvarima zanemarujući istodobno uzroke, tijek i posljedice nekog bitnog događaja.

⁵ Usp. Michael KUNCZIK – Astrid ZIPFEL, *Uvod u znanost o medijima i komunikologiju*, Zagreb, 2006., str. 132. – 135.

⁶ Stephan RUSS-MOHL, *Novinarstvo*, Beograd, 2014., str. 108.

⁷ Usp. N. KURTIĆ, *n. dj.*, str. 44.

2. Teorija i klasifikacija novinarskih žanrova

Teorija novinarskih žanrova svoj legitimitet zasniva na teoriji književnih žanrova.⁸ Velik dio žanrovskih transformacija koje su zahvatile književnost imao je ključan utjecaj i na novinarske žanrove, iako se novinarstvo bavi isključivo iskustvenim svijetom dok se književnost često zasniva i na fikciji. I Mario Vargas Llosa navodi kako „mnogo puta novinarstvo koristi književne tehnike da bi nametnulo određene činjenice.“⁹ Teorija novinarskih žanrova podrazumijeva pristup izučavanju novinarstva u kojem se pozornost ne zadržava na sadržaju (temi), nego na odabranu obliku.

Boris Tomaševski pisao je kako su obilježja žanra, odnosno postupci koji organiziraju kompoziciju djela, dominantni postupci, to jest oni koji sebi određuju sve ostale postupke nužne u stvaranju umjetničke cjeline.¹⁰ Žanrovi su dinamični i razvijaju se. Uzrok koji je proizveo određen žanr može otpasti, osnovna obilježja žanra mogu se polako mijenjati, a žanr nastavlja živjeti. Ipak, njegov se naziv čuva iako je došlo do radikalne promjene pa „današnji problem u praksi nije u brkanju ili uklanjanju starih formi nego u tome da se svakoj od njih prida njezino novo mjesto i nova vrijednost u svakom posebnom mediju.“¹¹

Povijest novinarskih žanrova gotovo je neistražena. Tek za manji dio žanrova postoje pouzdani povijesni izvori o tome kada se i gdje prvi put pojavljuju. Umberto Eco piše kako je u Italiji struktura „bila nešto čega se treba kloniti kao građevinske skele, mehaničke naprave...“¹² No danas su teoretičari i praktičari suglasni da je pitanje žanra ponovno aktualizirano u pogledu profiliranja sadržaja koji se objavljuju, ali i kao potpora medijima, novinarima i recipijentima.¹³ Pitanje novinarskih žanrova posebno se nameće u eri novih medija. „Ekspanzija Interneta poremetila je ekonomiju diskursa (njihovu produkciju, akumulaciju, cirkulaciju) i narušila mjesto i status vjerodostojnosti

⁸ Usp. NEDA TODOROVIĆ, „Prilog teoriji žanrova u postnovinarstvu“, *Medijski dijalozi*, god. VI, 2013., br. 17., str. 28.

⁹ Mario VARGAS LLOSA, *Razgovori u Princetonu*, Beograd, Laguna, 2018., str. 43.

¹⁰ Usp. Boris TOMAŠEVSKI, *Teorija književnosti. Tematika*, Zagreb, 1998., str. 45.

¹¹ Gabriel GARCIA MÁRQUEZ, *Nisam došao držati govor*, Zagreb, 2014., str. 103.

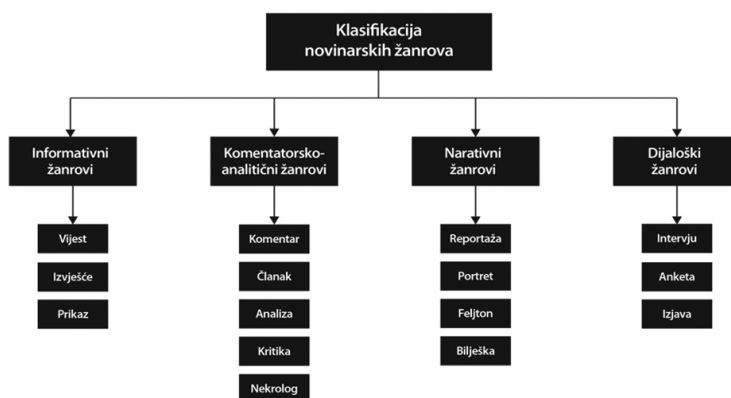
¹² Umberto ECO, *O književnosti*, Beograd, 2015., str. 200.

¹³ Usp. Roselyne RINGOOT – Jean-Michel UTARD, *Les genres journalistiques. Savoirs et savoir-faire*, Paris, 2009., str. 12.

narativa, podjelu na istinito i lažno, stvarnost i fikciju.¹⁴ Zemljopisno gledajući, velike su razlike u načinu proučavanja novinarskih žanrova, što ide u prilog tezi Jean-Michela Adama da je izučavanje novinarskih žanrova neraskidivo s jezičnom i kulturnom poviješću.¹⁵

Može se istaknuti da su „novinarski žanrovi hibridne forme tekstva/priloga označene predmetom, metodom, funkcijom i medijem, koji posjeduju dominirajuće postupke uobličavanja informacija, stavova i ideja, čega novinari, za razliku od publike, trebaju biti svjesni.“¹⁶

Teoretičari se ne slažu ni oko načela klasifikacije. Pa ipak može se reći da su se u nekim državama razvile određene tradicije, ali i svojevrsni zajednički obrisi klasifikacija izvedenih iz prakse. Alberto Papuzzi upozorava da se ni pri klasifikaciji ne smije upasti u zamku stereotipa.¹⁷ Klasifikacija novinarskih žanrova u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj sve do početka 90-ih godina prošloga stoljeća temeljila se na europskome pristupu, no posljednjih desetljeća vidljiv je anglo-američki upliv.¹⁸

Slika 1.: Žanrovska klasifikacija prema dominirajućim postupcima

¹⁴ Christian SALMON, *Strategija Šeherzade. Prilog Storytellingu*, Beograd, 2011., str. 10.

¹⁵ Usp. Jean-Michel ADAM, „Genres de la presse écrite et analyse de discours“, *Semen*, 2001., br. 13. <<https://journals.openedition.org/semen/2597>>, (15. X. 2018.).

¹⁶ Miroslav VASILJ, „Primjena novinarskih žanrova u hrvatskim i bosanskohercegovačkim dnevnim novinama u eri postmodernih medija“, *Medijski dijalozi*, god. XI., 2018., br. 30., str. 131.

¹⁷ Usp. Alberto PAPUZZI, *Professione giornalista. Technice e regole di un mestiere*, Roma, 2003., str. 45.

¹⁸ Gledajući u zemljopisnom smislu, razvila su se tri pristupa izučavanju i klasificiranju žanrova. Pojednostavljeni anglo-američki koji ne pridaje preveliku važnost izučavanju žanrova i koji se više temelji na tehnikama pisanja, ruski koji pridaje veliku važnost izučavanju žanrova s bogatom klasifikacijom koja se često isprepliće s književnim žanrovima te europski koji je srednji put između tih dviju krajnosti.

Temeljeći se na europskom pristupu, u radu je predložena klasifikacija novinarskih žanrova – informativni žanrovi: vijest, izvješće i prikaz; komentatorsko-analitički žanrovi: komentar, članak, analiza, kritika i nekrolog; narativni žanrovi: reportaža, portret, feljton i bilješka; dijaloški žanrovi: intervju, anketa i izjava.¹⁹

3. Dominirajući postupci portretiranja kao narativnog žanra

Portret se tek posljednjih godina zbog svoje sveprisutnosti i atraktivnosti konstituirao u zaseban žanr. Pripada skupini narativnih žanrova. Riječ je o žanrovima koji se koriste književnim elementima kako bi publici prezentirali informacije, teme, stavove i ideje. U središtu portreta treba biti život i djelo određene osobe. Element personalizacije i istaknutosti u tekstovima pogoduje sve češćoj uporabi toga žanra. Manca Košir navodi da je portretiranje oblik novinarskoga izražavanja koji opisuje osobu tako da ju se doživi kao osobnost, to jest da doživimo o kakvu je čovjeku riječ. Struktura je zamršena, shema trodijelna, koristi se izražajan jezik, a autor je u tekstu vidno nazočan.²⁰ Svrha portretiranja kao novinarskoga žanra jest prikazati osobu već poznatu javnosti, podsjetiti na neku poznatu osobu ili upoznati javnost s nepoznom osobom, a koja se po nečemu ističe.²¹

No, portret se ne smije svoditi na superlative i pohvale bez doze objektivnosti. Stephan Russ-Mohl upozorava da se treba suzdržavati od vrijednosnih stavova te omogućiti portretiranome da svjedoči sam o sebi.²² Za portret je nužno intervjuirati osobu, posjetiti ju u njezinu domu, na radnome mjestu, među prijateljima. Potrebno je zapažati detalje. „Novinar kreator portreta ima težak zadatak jer je u njegovim rukama mogućnost da razvije sliku o nekoj osobi, o kojoj je dosta saznao i naslutio. Pri komponiranju portreta on se

¹⁹ Usp. M. VASILJ, *n. dj.*, str. 133.

²⁰ Usp. Manca KOŠIR, *Nastavki za teoriju novinarskih vrst*, Ljubljana, 1988., str. 89.

²¹ Usp. Lilia Rashidovna DUSKAEVA – Yu Amenzade KONYAEVA, „Types of Information Portraits in a Journalistic Discourse“, *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, god. IX., 2017., br. 4., str. 135.

²² Usp. S. RUSS-MOHL, *n. dj.*, str. 76. – 77.

odlučuje za pojedine elemente, korigira se, ali ne smije falsificirati osobu o kojoj govori.²³

Kod pisanja portreta potrebno je razgovarati ne samo s osobom koju novinar portretira nego i s članovima obitelji, susjedima, prijateljima, radnim kolegama. Traži se pravo svjedočenje, neki trenutak, pokreti osobe koja se portretira. Pristupa joj se kroz život, kroz osobnost i tako privlači čitateljevu pozornost.²⁴

Struktura portreta može sadržavati sljedeće elemente:

1. *lid* – u pravilu bi to trebao biti jedan od specijalnih lidova, ponajprije narativni
2. *sublid* – navođenje jakog citata osobe o kojoj se piše, koji iskazuje njegov životni ili profesionalni credo
3. *orahov graf* – priopćiti ideju, odnosno životnu priču portretirane osobe povezati s univerzalnim vrijednostima i tako čitateljima treba poslati poruku zašto se piše o toj osobi
4. *svršetak* – tekst treba završiti citatom glavne osobe kojim ona objašnjava svoju životnu priču ili pak iznosi pogled na budućnost.²⁵

Navedena struktura tipična je za pojednostavljeni anglo-američki pristup izučavanja žanrova koji ih dijeli na vijest i priču. Prema toj podjeli portret kao žanr pripada priči. No kao što su novinarski žanrovi hibridni i fluidni, tako i pristupi izučavanja kao i praktična primjena žanrova imaju svoju fluidnost i međusobno se isprepliću. Tako je američko i britansko novinarstvo Europi podarilo brojne žanrove, ali i stil pisanja vijesti obrnutom piramidom.²⁶ Isto se tako u Ujedinjenoj Kraljevini i SAD-u koriste brojni oblici nastali u Europi kao što su feljton ili kritika.

Portret se može dijeliti i na tekstove:

- *Osoba dana (tjedna, mjeseca, godine)*. Svakoga trenutka mora biti jasno zašto se piše upravo o toj osobi. Je li riječ o novoj medijskoj osobi ili o

²³ Isto, str. 76.

²⁴ Usp., Álvaro PÉREZ ÁLVAREZ – Antonio MARTÍNEZ ILLÁN, „El arte del retrato en los textos periodísticos de Manuel Chaves Nogales“, ZER - Revista de Estudios de Comunicación, god. XXI., 2016., br. 40., str. 221.

²⁵ Usp. N. KURTIĆ, *n. dj.*, str. 299. – 303.

²⁶ Obrnuta piramida – strukturiranje teksta tako da se najvažniji elementi stavljaju u prvi odjeljak, a zatim se pišu ostali elementi po svojoj važnosti. Čitatelj može prekinuti čitanje čim zadovolji znažljaju, znajući da mu ništa bitno nije izmaklo. Ovaj stil se najčešće koristi kod pisanja vijesti, ali je primjenjiv i u drugim žanrovima.

novome licu već poznate osobe? Je li riječ o pozitivnom ili negativnom junaku?

- *Tko je ovaj čovjek?* Novinar predstavlja javnosti potpuno nepoznata čovjeka, primjerice novoimenovanoga ministra u vladi koji stiže iz inozemstva. Javnost zanima njegov životopis, ali ne onakav kakav se piše u natječajima za posao iako neke podatke ipak treba iznijeti kao što su godina i mjesto rođenja, školovanje, karijera, ključne reference i temeljna životna filozofija. Usporedo s ovim tekstom obično ide i intervju s osobom o kojoj se piše.
- *Životna priča.* Novinar predstavlja osobu, ali s unaprijed određenom tezom koja jasno govori zbog čega se predstavlja upravo ta osoba. Povod je obično delikatna.²⁷

Zbog elementa personalizacije i istaknutosti portret bi kao žanr trebao zauzimati sve veći prostor ne samo u tjednicima i časopisima nego i u vikend-izdanjima dnevnih novina, ali i u ostalim medijima.

4. Metodologija istraživanja

Istraživanje je provedeno metodom analize sadržaja, a u analizi rezultata primijenjena je statistička metoda analize podataka. Istraživanje je temeljeno na uzorku od četiriju dnevnih novina iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske u slučajno određenim vremenskim razdobljima: *Večernji list* za BiH – Mostar, *Dnevni avaz* – Sarajevo, *Jutarnji list* – Zagreb i *24sata* – Zagreb. Analizirano je po sedam brojeva svakih od navedenih dnevnih novina u razdoblju od mjesec dana, od 20. srpnja do 16. kolovoza 2015., i to *Večernji list* za BiH od 20. srpnja do 26. srpnja, *Dnevni avaz* od 27. srpnja do 2. kolovoza, *Jutarnji list*²⁸ od 3. kolovoza do 9. kolovoza i *24sata*²⁹ od 10. kolovoza do 16. kolovoza 2015. Zbog relevantnosti uzorka važno je bilo obuhvatiti sve dane u tjednu s obzirom na to da u odnosu na radne dane dnevne novine vikendom imaju karakteristike tjednika, a samim time i drukčiji žanrovski pristup obradi tema. Analizirane su sve stranice osim onih na kojima se nalaze oglasi i nenovi-

²⁷ Usp. Zoran JEVTIĆ – Radivoje PETROVIĆ – Zoran ARACKI, *Žanrovi u savremenom novinarstvu*, Beograd, 2014., str. 342. – 343.

²⁸ Zbog državnog praznika Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Republici Hrvatskoj *Jutarnji list* je 4. kolovoza izašao kao dvobroj za 4. i 5. kolovoza.

²⁹ Zbog blagdana Velike Gospe *24sata* je 14. kolovoza izašao kao dvobroj za 14. i 15. kolovoza.

narski žanrovi kao što su križaljke, horoskop, pregled TV programa i slično. Standardizirano je da jedan tekst kao temeljna jedinica analize može pripadati samo jednomu žanru bez obzira na to što jedan tekst sadrži elemente nekoliko žanrova. Klasificiranje je rađeno prema dominirajućem postupku u tekstu. Zajednički uzorak temeljen je na 2.669 tekstova. Cilj je istražiti, spoznati i provjeriti:

- apsolutnu i relativnu zastupljenost portreta kao žanra u odnosu na ukupan broj tekstova
- apsolutnu i relativnu zastupljenost portreta u odnosu na ukupan broj tekstova po analiziranim novinama pojedinačno
- apsolutnu i relativnu zastupljenost portreta u rubrikama
- apsolutnu i relativnu zastupljenost portreta u specijalnim političkim prilogima.

Zastupljenost žanrovskih skupina i žanrova iskazana je apsolutnim (f) i relativnim frekvencijama (%).

5. Rezultati i rasprava

Strukturalna obilježja istraživanja temelje se na apsolutnoj i relativnoj zastupljenosti portreta u odnosu na ukupan broj tekstova u svim analiziranim novinama zajedno i pojedinačno te frekventnosti toga žanra u rubrikama i specijalnim političkim prilogima.

5.1. Zastupljenost žanrova ukupno

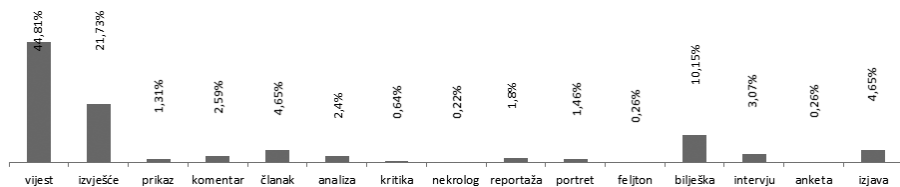
Varijabla se odnosi na apsolutnu i relativnu zastupljenost žanrova u novinama zajedno uključujući i politički prilog te apsolutnu i relativnu zastupljenost žanrova pojedinačno po analiziranim novinama. Od ukupno analiziranih 2.669 tekstova svega je 39 portreta dok je vijest najzastupljenija i zabilježeno ih je 1.196.

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA...

Tablica 1.: Zastupljenost žanrova u novinama ukupno

Žanrovska skupina	Žanr	Broj tekstova	%
informativni	vijest	1.196	44,81
	izvješće	580	21,73
	prikaz	35	1,31
	komentar	69	2,59
	članak	124	4,65
komentatorsko- analitički	analiza	64	2,40
	kritika	17	0,64
	nekrolog	6	0,22
	reportaža	48	1,80
narativni	portret	39	1,46
	feljton	7	0,26
	bilješka	271	10,15
	intervju	82	3,07
dijaloški	anketa	7	0,26
	izjava	124	4,65
ukupno		2.669	100

Riječ je o izrazito niskoj frekventnosti portreta koja pokazuje da analizirane dnevne novine u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj ne ulaze u prostor tjednika i časopisa u kojima dominiraju komentatorsko-analitički, narativni i dijaloški žanrovi nasuprot informativnima.

Graf 1.: Relativna zastupljenost žanrova u novinama ukupno

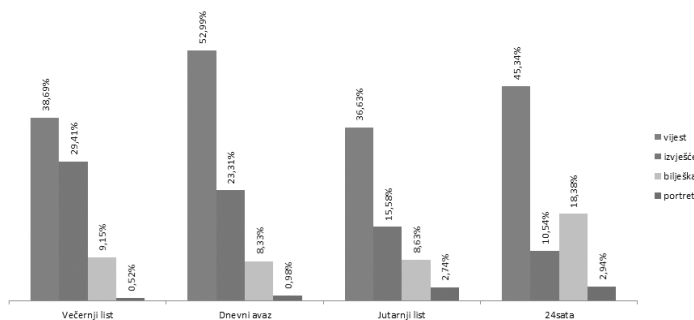
U strukturi ukupnoga uzorka portret je na desetom mjestu sa svega 1,46 %. Vijest je najzastupljenija s 44,81 % što je značajna statistička razlika u odnosu na ostale žanrove.

Tablica 2.: Zastupljenost žanrova po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Novine							
		Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list		24sata	
		f	%	f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	296	38,69	541	52,99	174	36,63	185	45,34
	izvješće	225	29,41	238	23,31	74	15,58	43	10,54
	prikaz	14	1,83	3	0,29	13	2,74	5	1,23
komentatorsko-analitički	komentar	27	3,53	8	0,78	25	5,26	9	2,21
	članak	37	4,84	34	3,33	37	7,79	16	3,92
	analiza	20	2,61	8	0,78	24	5,05	12	2,94
	kritika	7	0,92	0	0,00	10	2,11	0	0,00
	nekrolog	0	0,00	2	0,20	2	0,42	2	0,49
narativni	reportaža	19	2,48	8	0,78	13	2,74	8	1,96
	portret	4	0,52	10	0,98	13	2,74	12	2,94
	feljton	6	0,78	1	0,10	0	0,00	0	0,00
	bilješka	70	9,15	85	8,33	41	8,63	75	18,38
dijaloški	intervju	20	2,61	34	3,33	22	4,63	6	1,47
	anketa	1	0,13	4	0,39	1	0,21	1	0,25
	izjava	19	2,48	45	4,41	26	5,47	34	8,33
ukupno		765	100	1.021	100	475	100	408	100

Kada je riječ o apsolutnoj zastupljenosti, u *Večernjem* su listu zabilježena četiri portreta, *Dnevnom avazu* 10, u *Jutarnjem listu* 13, a u *24sata* 12. Istraživanje koje bi se temeljilo i na načinu na koji su osobe portretirane moglo bi pokazati i kakav pristup prevladava, temelji li se više na radu, djelu i postignućima osobe ili pak na privatnome životu.

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA...

Graf 2.: Tri najzastupljenija žanra po analiziranim novinama u odnosu na portret

Portretiranje je u *Večernjem listu* zastupljeno s 0,52 %, u *Dnevnom avazu* s 0,92 %, u *Jutarnjem listu* s 2,74 %, a u *24sata* s 2,94 %. Vidljivo je da je veća relativna frekventnost portreta u tabloidu 24sata u odnosu na novine koje su polutabloidi. Vijest, izvješće, bilješka i članak kod svih su analiziranih novina među prvih pet najfrekventnijih žanrova.

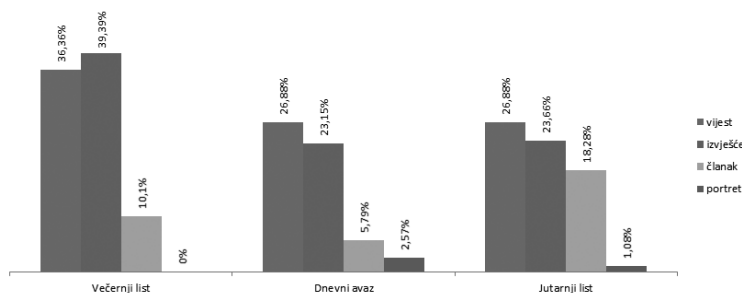
5.2. Zastupljenost žanrova po rubrikama

U istraživanju ove varijable nije uključen tabloid 24sata jer tabloidi nemaju sve tradicionalne rubrike. Istraživanje je pokazalo da analizirane novine *Večernji list*, *Jutarnji list* i *Dnevni avaz* nemaju sve rubrike koje se smatraju tradicionalnima. *Jutarnji list* u analiziranu razdoblje nije imao rubriku *Crna kronika*, a *Dnevni avaz* rubrike *Komentari i mišljenja* te *Kultura*. Tijekom istraživanja portretiranje nije zabilježeno u *Crnoj kronici*, *Gospodarstvu*, *Komentarima i mišljenjima*, na zadnjoj stranici i rubrično neodređenim stranicama pa u rezultatima istraživanja te rubrike nisu predočene.

Tablica 3.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Unutarnja politika* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	72	36,36	146	46,95	25	26,88
	izvješće	78	39,39	72	23,15	22	23,66

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
komentatorsko-analički	komentar	9	4,55	7	2,25	6	6,45
	članak	20	10,10	18	5,79	17	18,28
	analiza	4	2,02	3	0,96	8	8,60
narativni	reportaža	5	2,53	2	0,64	1	1,08
	portret	/	/	8	2,57	1	1,08
	bilješka	3	1,52	3	0,96	3	3,23
dijaloški	intervju	4	2,02	15	4,82	4	4,30
	anketa	/	/	3	0,96	/	/
	izjava	3	1,52	34	10,93	6	6,45
ukupno		198	100	311	100	93	100

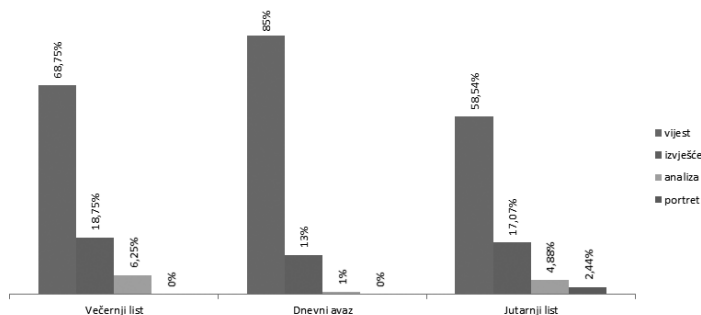
Graf 3.: Tri najzastupljenija žanra u rubrici Unutarnja politika po analiziranim novinama u odnosu na portret

U *Večernjem listu* nije zabilježen nijedan portret, tj. tijekom istraživanja u rubrici *Unutarnja politika* nije predstavljen nijedan političar. Najzastupljenije je izvješće s 39,39 %. U *Dnevnom avazu* uočeno je osam portreta, što iznosi 2,57 % zastupljenosti, dok u tim novinama dominira vijest s 46,95 %. I u *Jutarnjem je listu* iznimno niska zastupljenost portreta s 1,08 %. Vijest je najzastupljeniji žanr s 26,88 %.

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA...

Tablica 4.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Vanjska politika* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	33	68,75	85	85,00	24	58,54
	izvješće	9	18,75	13	13,00	7	17,07
komentatorsko-analitički	članak	1	2,08	1	1,00	2	4,88
	analiza	3	6,25	1	1,00	2	4,88
narativni	portret	/	/	/	/	1	2,44
	bilješka	1	2,08	/	/	/	/
dijaloški	intervju	1	2,08	/	/	/	/
	izjava	/	/	/	/	5	12,20
ukupno		48	100	100	100	41	100

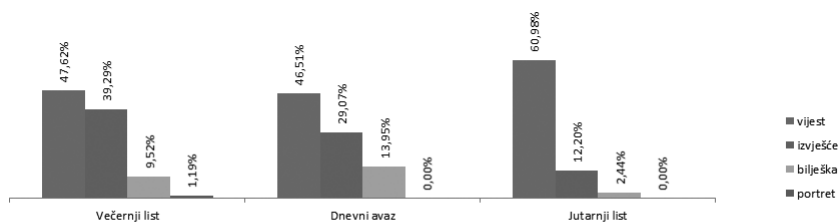

Graf 4.: Tri najzastupljenija žanra u rubrici *Vanjska politika* po analiziranim novinama u odnosu na portret

Postotak portreta u rubrici *Vanjska politika* je zanemariv. U *Večernjem listu* i *Dnevnom avazu* nije registriran, a u *Jutarnjem je listu* zabilježen jedan (2,44 %). Kod svih triju analiziranih novina dominira vijest. To pokazuje jednoličnost u uređivanju rubrike koja se svodi na agencijske vijesti, čime se pokazuje da urednici i novinari u ovoj rubrici ne koriste prednosti novina u odnosu na druge medije.

Tablica 5.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Gradska - Regionalna* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	40	47,62	40	46,51	25	60,98
	izvješće	33	39,29	25	29,07	5	12,20
	prikaz	/	/	1	1,16	/	/
komentatorsko-analitički	članak	/	/	3	3,49	3	7,32
narativni	reportaža	2	2,38	2	2,33	1	2,44
	portret	1	1,19	/	/	/	/
	bilješka	8	9,52	12	13,95	1	2,44
dijaloški	anketa	/	/	/	/	1	2,44
	izjava	/	/	3	3,49	5	12,20
ukupno		84	100	86	100	41	100

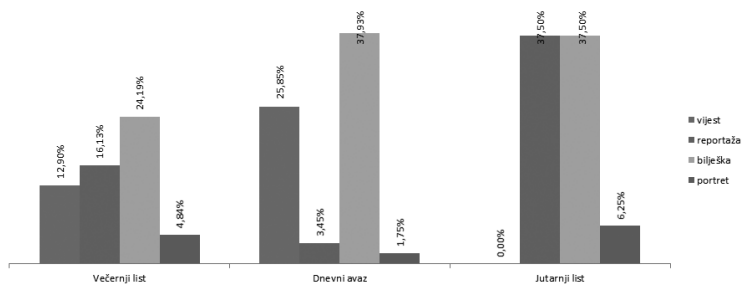
Graf 5.: Tri najzastupljenija žanra u rubrici *Gradska - Regionalna* po analiziranim novinama u odnosu na portret

U *Jutarnjem listu* i u *Dnevnom avazu* u rubrici *Gradska - Regionalna* nije zabilježen nijedan portret dok je u *Večernjem listu* registriran svega jedan portret. Kod svih triju novina i u ovoj rubrici dominira vijest.

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA...

Tablica 6.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Život - Panorama* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	8	12,90	15	25,86	/	/
	izvješće	8	12,90	9	15,52	/	/
	prikaz	2	3,23	/	/	1	6,25
komentatorsko-analički	komentar	1	1,61	/	/	0	0,00
	članak	3	4,84	3	5,17	1	6,25
	kritika	1	1,61	/	/	/	/
	nekrolog	/	/	1	1,72	/	/
narativni	reportaža	10	16,13	2	3,45	6	37,50
	portret	3	4,84	1	1,72	1	6,25
	feljton	4	6,45	/	/	/	/
	bilješka	15	24,19	22	37,93	6	37,50
dijaloški	intervju	7	11,29	2	3,45	1	6,25
	izjava	/	/	3	5,17	/	/
ukupno		62	100	58	100	16	100

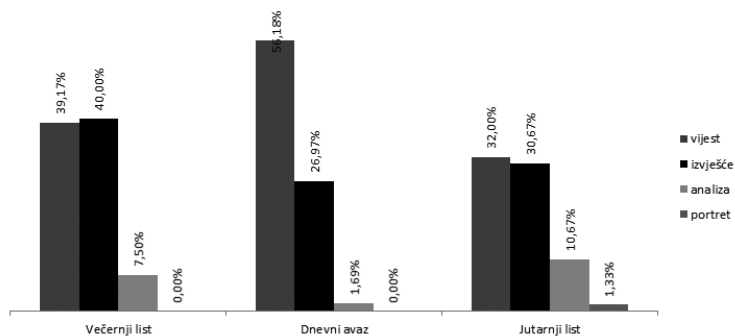
Graf 6.: Tri najzastupljenija žanra u rubrici *Život - Panorama* po analiziranim novinama u odnosu na portret

Rubrika *Život* ili *Panorama* u žanrovskom smislu ne korespondira s dosad analiziranim rubrikama. U *Večernjem listu* portret ima nešto veću frekventnost u odnosu na ostale novine, ali je i dalje nedovoljno zastupljen, s 4,84 %, a najzastupljenija je bilješka. *Dnevni avaz* koristio je samo jedan portret, a u prezen-

tiranju tema i informacija najviše je koristio bilješku. U *Jutarnjem listu*, kao i u *Dnevnom avazu*, zabilježen je samo jedan portret. Najfrekventniji su reportaža i bilješka. Za ovu je rubriku to iznimno niska frekventnost s obzirom na to da se upravo ona odnosi na ljudske sudbine.

Tablica 7.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Sport* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	47	39,17	100	56,18	24	32,00
	izvješće	48	40,00	48	26,97	23	30,67
komentatorsko-analitički	komentar	2	1,67	/	/	4	5,33
	članak	7	5,83	1	0,56	4	5,33
	analiza	9	7,50	3	1,69	8	10,67
	nekrolog	/	/	1	0,56	/	/
narativni	portret	/	/	/	/	1	1,33
	bilješka	4	3,33	6	3,37	2	2,67
dijaloški	intervju	3	2,50	13	7,30	4	5,33
	anketa	/	/	1	0,56	/	/
	izjava	/	/	5	2,81	5	6,67
ukupno		120	100	178	100	75	100

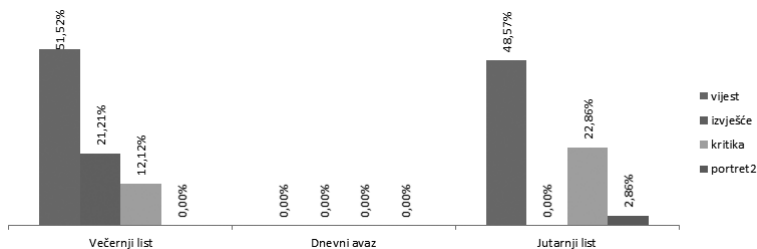
Graf 7.: Tri najzastupljenija žanra u rubrici *Sport* po analiziranim novinama u odnosu na portret

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA...

I kod praćenja športskih tema zanemariva je zastupljenost portreta. U *Večernjem listu* i *Dnevnom avazu* nije registriran nijedan, tj. u razdoblju analiziranja novina nije predstavljen nijedan športšaš dok je *Jutarnji list* svojoj publici predstavio jednoga športšaša.

Tablica 8.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Kultura* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	17	51,52	/	/	17	48,57
	izvješće	7	21,21	/	/	/	/
	prikaz	1	3,03	/	/	6	17,14
komentatorsko-analitički	komentar	1	3,03	/	/	/	/
	članak	/	/	/	/	2	5,71
	kritika	4	12,12	/	/	8	22,86
narativni	portret	/	/	/	/	1	2,86
	feljton	1	3,03	/	/	/	/
	bilješka	1	3,03	/	/	/	/
dijaloški	intervju	1	3,03	/	/	1	2,86
Ukupno		33	100	/	/	35	100

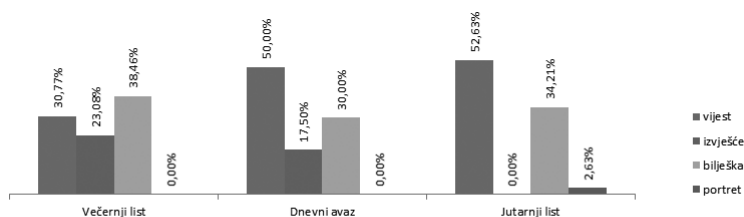

Graf 8.: Tri najzastupljenija žanra u rubrici *Kultura* po analiziranim novinama u odnosu na portret

Portret nije registriran u *Večernjem listu*, a samo jedan je zabilježen u *Jutarnjem listu* dok *Dnevni avaz* nema rubriku *Kultura*. I u ovoj rubrici dominira vijest.

Tablica 9.: Zastupljenost žanrova u rubrici *Scena* po analiziranim novinama

Žanrovska skupina	Žanr	Večernji list		Dnevni avaz		Jutarnji list	
		f	%	f	%	f	%
informativni	vijest	4	30,77	20	50,00	20	52,63
	izvješće	3	23,08	7	17,50	/	/
komentatorsko-analitički	članak	/	/	1	2,50	/	/
narativni	portret	/	/	/	/	1	2,63
	bilješka	5	38,46	12	30,00	13	34,21
dijaloški	intervju	1	7,69	/	/	/	/
	izjava	/	/	/	/	4	10,53
Ukupno		13	100	40	100	38	100

Graf 9.: Tri najnazastupljenija žanra u rubrici *Scena* po analiziranim novinama u odnosu na portret

U rubrici *Scena*, *Dnevni avaz* i *Večernji list* nemaju registriran nijedan portret dok je u *Jutarnjem listu* registriran samo jedan. Vijest je najzastupljenija u *Jutarnjem listu* s 52,63 % te u *Dnevnom avazu* s 50,00 % dok je u *Večernjem listu* riječ o bilješci s 38,46 %.

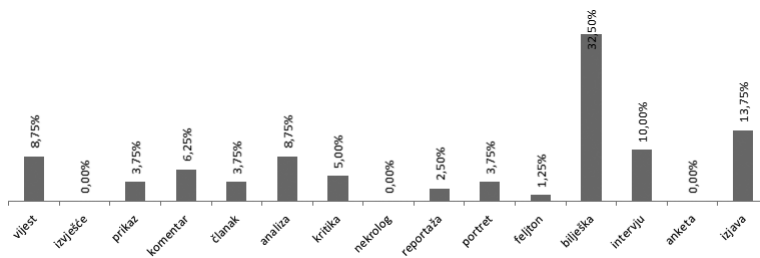
5.3. Zastupljenost žanrova u političkim prilogima

U razdoblju istraživanja analiziran je i po jedan politički specijalni prilog *Večernjeg lista*, *Dnevnog avaza* i *Jutarnjeg lista*. Svi prilozi izlaze subotom, a ni u ovu varijablu nije uključen *24sata* jer tabloidi nemaju posebne političke priloge. Obrada tema u prilogima nije vezana uz posljednje informacije pa su tekstovi analitičniji i zamjetno duži zbog čega je zabilježen i manji broj tekstova.

FREKVENTNOST PORTRETA KAO NOVINARSKOGA ŽANRA FOKUSIRANA NA ČOVJEKA...

Tablica 10.: Zastupljenost žanrova u ukupnom broju priloga

Žanrovska skupina	Žanr	Broj tekstova	%
informativni	vijest	7	8,75
	izvješće	0	0
	prikaz	3	3,75
komentatorsko-analitički	komentar	5	6,25
	članak	3	3,75
	analiza	7	8,75
	kritika	4	5,00
	nekrolog	0	0
narativni	reportaža	2	2,50
	portret	3	3,75
	feljton	1	1,25
	bilješka	26	32,50
dijaloški	intervju	8	10,00
	anketa	0	0
	izjava	11	13,75
ukupno		80	100

Graf 10.: Zastupljenost žanrova u ukupnom broju priloga

U političkim prilogima portret je zastupljen s 3,75 %. Očekivana je bila veća zastupljenost portreta s obzirom na to da su upravo posebni prilozi pogodni za tekstove u kojima se predstavljaju osobe. Gledajući zastupljenost žanrova, bilješka je u prilogima najzastupljenija s 32,50 %.

Zaključak

Ljudi posjeduju instinkt da znaju što se događa mimo njihova izravnoga iskustva. Posebice se to odnosi na saznanja o drugim ljudima, napose o javnim osobama ili o onima koji se po nečemu ističu. Iako se o takvim osobama u medijima može pisati i govoriti i pomoću drugih žanrova, portret je prema svojoj strukturi i dominirajućim postupcima najpogodniji za takvu vrstu sadržaja. Unatoč tomu provedeno istraživanje pokazalo je izrazito nisku frekventnost portretiranja u analiziranim bosanskohercegovačkim i hrvatskim dnevnim novinama. Iako se novine u brzini objave vijesti ne mogu natjecati s drugim tradicionalnim i novim medijima, vidljiva je dominacija informativnih žanrova vijesti i izvješća u odnosu na druge žanrovske skupine i žanrove. No, novine bi trebale napustiti takav uređivački pristup i koristiti prednosti kao što su vjerodostojnost, preglednost, analitičnost ili pak mogućnost da se čitatelji ponovno vrate na sadržaj. Jedan od takvih pristupa je i veća frekventnost komentatorsko-analitičkih, narativnih i dijaloških žanrova u odnosu na informativne. Vidljivo je da analizirane bosanskohercegovačke i hrvatske dnevne novine još ne koriste navedene žanrovske prednosti pa se i dalje temelje na zastarjelim pristupima oblikovanja i prezentiranja sadržaja. Istodobno bi način portretiranja osobe mogao biti tema novog istraživanja koje bi pokazalo ne samo u kvantitativnom smislu koliko je portret kao žanr zastupljen u novinama ili nekoj drugoj vrsti medija nego i na koji su način prikazane osobe koje se portretiraju. Istraživanje je pokazalo i nisku frekventnost portreta u rubrikama *Kultura* i *Sport* dok u rubrici *Gospodarstvo* nije zabilježen nijedan portret, dakle upravo na onim područjima gdje je potrebno prezentirati ljude koji su svojim radom doprinijeli društvu u kojem žive. To bi doprinijelo većoj zastupljenosti i „novinarstva nade“, odnosno tekstova koji govore o pozitivnim temama umjesto negativnim vijestima nasuprot žamoru anonimnosti i beznačajnosti koja danas dominira medijima.